

Prioriteettiaineiden esiintyminen 2010-luvulla suomalaisissa vesissä

Merkinnät: X = ainetta on havaittu säännöllisesti, s = ainetta on havaittu satunnaisesti, o = ainetta ei ole havaittu mittauksissa lainkaan. Punaisella taustaväriä on merkitty aineet, joiden pitoisuus on ylittänyt laitonormin ainakin yhdessä vesimuodostumassa ja violetilla ne aineet, joiden määritysraja on liian suuri ylitysten arviointiin. Aineet 1–33 ovat ”vanhoja” ja 34–45 ”uusia” prioriteettiaineita.

VPD nro	Aine	Kala	Merivesi	Sisävesi	Simpukka	Laatunormi matriisi	Laatunormin arvo vedelle (vuosikeskiarvo, µg/L) tai eliöille (µg/kg tuorepainoa)	Lisätieto
1	alakloori			o		vesi	0,3	
2	antraseeni		X	s	s	vesi	0,1	
3	atrasiini			s		vesi	0,6	
4	bentseeni		o	s		vesi	10	
5	bromatut difenyylietterit (PBDE)	X		o		kala	0,0085	Laatunormi tiukkeni 2015 ja samalla matriisi muuttui vedestä kalaan. Laatunormi ylittyy koko maassa.
6	kadmium ja -yhdisteet	X	X	X		vesi	0,08 (+ tausta 0,02)	Laatunormi voi ylittyä kaivosten alapuolisissa vesissä tai happamien sulfaattimaiden vaikutusalueella.
6a	hiilitetrakloridi		o	o		vesi	12	
7	C10-13-kloorialkaanit					vesi	0,4	Ei havaittu lähtevästä jätevedestä eikä lietteestä.
8	klorfenvinifossi			o		vesi	0,1	
9	klorpyrifossi			o		vesi	0,03	
9a	syklodieeniset torjunta-aineet			o		vesi	0,01	
9b	kokonais-DDT	s		s	s	vesi	0,025	Havaittu yhdessä vesinäytteessä
	p,p-DDT	X		s	s	vesi	0,01	
10	1,2-dikloorietaani		o	o		vesi	10	
11	dikloorimetaani		o	s		vesi	20	Havaittu paloharjoitusalueen valumavedessä.
12	DEHP			X		vesi	1,3	
13	diuroni			X		vesi	0,2	
14	endosulfaani			o		vesi	0,005	
15	fluoranteeni		s	X	X	nilviäinen	30	Laatunormin matriisi muuttui 2015.
16	heksaklooribentseeni	X		o		kala	10	
17	heksaklooributadieeni	s		s		kala	55	
18	heksakloorisykloheksaani	X		o		vesi	0,02	
19	isoproturoni			s		vesi	0,3	
20	lyijy ja -yhdisteet	X	X	X		vesi	Biosaatava: 1,2	Laatunormi tiukkeni rannikkovesillä ja muuttui biosaatavaksi sisävesillä 2015.
21	elohopea ja -yhdisteet	X	s	X		kala	20 (+ taustapitoisuus 180–230)	Laatunormi ylittyy noin puolessa Suomen vesimuodostumista.
22	naftaleeni		s	X	X	vesi	2	
23	nikkeli ja -yhdisteet	s	X	X		vesi	Biosaatava: 4	Laatunormi tiukkeni rannikkovesillä ja muuttui biosaatavaksi sisävesillä 2015: Pitoisuus voi ylittää laatunormin kaivosten alapuolisissa vesissä tai happamien sulfaattimaiden vaikutusalueella.
24	nonyylifenolit ja niiden etoksylaattit			X		vesi	0,3	Laatunormi on nonyyylifenolin ja sen etoksylaattien toksisuusekvivalentille.
25	oktyylifenolit			s		vesi	0,1	
26	pentaklooribentseeni	s		o		vesi	0,007	
27	pentakloorifenoli			o		vesi	0,4	Havaittu kaatopaikan suotovesiojasta.
28	PAH-yhdisteet							Laatunormi muuttui 2015.
	bentso(a)pyreeni		s	s	X	nilviäinen	5	Nyt bentso(a)pyreenin pitoisuus nilviäisessä (simpukassa) indikoi muidenkin aineiden haitallista esiintymistä. Kaikille viidelle yhdisteelle on myös hetkellisen pitoisuuden laatunormit onnettomuustilanteita varten.
	bentso(b)fluoranteeni		s	s	X		-	
	bentso(k)fluoranteeni		s	s	X		-	
	bentso(g,h,i)peryleeni		s	s	X		-	
	indeno(1,2,3-cd)pyreeni		s	s	X		-	
29	simatsiini			s		vesi	1	
29a	tetrakloorieteeni			s		vesi	10	
29b	trikloorieteeni			s		vesi	10	
30	tributyylitinayhdisteet	X	X	s	s	vesi	0,0002	Määritysraja on AA-EQS:n tasolla.
31	triklooribentseenit			o		vesi	0,4	
32	trikloorimetaani (kloroformi)		o	s		vesi	2,5	
33	trifluraliini			o		vesi	0,03	
34	dikofoli	o		o		kala	33	
35	PFOS ja sen johdannaiset	X		X		kala	9,1	Laatunormi on ylittynyt noin 1/3 riskiperusteisesti valituista paikoista.
36	kinoksifeeni			o		vesi	0,15	
37	PCDD/F ja dl-PCB	X	s	s		kala	WHO summa TEQ 0,0065	PCDD/F vain sisävesinäytteistä. PCB:tä havaittu usein sekä sisä- että rannikkovesistä.
38	aklonifeeni			s		vesi	0,12	
39	bifenoksi			o		vesi	0,012	
40	sybutryni			o		vesi	0,0025	
41	sypermetriini			o		vesi	8 10 ⁻⁵	Määritysraja on suurempi kuin laatunormi.
42	diklorovossi			o		vesi	6 10 ⁻⁴	Määritysraja on lähellä laatunormia.
43	HBCDD	X				kala	167	
44	heptakloori ja -epoksidi	o		o		kala	0,0067	Määritysraja on suurempi kuin laatunormi.
45	terbutryni			X		vesi	0,065	